

Lagrådsremiss

Kompletteringar av RUT-avdraget

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 10 mars 2016

Magdalena Andersson

Peter Ljungqvist
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås en komplettering av RUT-avdraget med en skattereduktion för vissa trädgårdstjänster, flyttjänster och it-tjänster. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2016.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Bakgrund och gällande rätt	6
5	Kompletteringar av RUT-avdraget	7
5.1	Vissa trädgårdstjänster	8
5.2	Flyttjänster.....	10
5.3	It-tjänster	14
5.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	17
6	Konsekvensanalys.....	18
7	Författningskommentar.....	22
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	25
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	27

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap. 13 §²

Med hushållsarbete avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

4. Häck- och gräsklippning *samt* 4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden. *beskärning och borttagande av träd och buskar* som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.

5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.

6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder.

8. Arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2016.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2015:775.

2. Lagen tillämpas på hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 juli 2016, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 juli 2016 samt hushållsarbete som har utförts efter den 31 juli 2016 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen träffade i oktober 2015 en uppgörelse med Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna kring insatser för att säkra förmågan i det svenska mottagandet av asylsökande och stärka etableringen av nyanlända. Uppgårelsen omfattar bl.a. en utvidgning av RUT-avdraget till att också omfatta utökat trädgårdsarbete, flyttjänster och it-tjänster i hemmet.

Inom Finansdepartementet har utarbetats en promemoria med förslag om kompletteringar av RUT-avdraget. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remisstyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr Fi2015/05736/S1).

I denna lagrådsremiss behandlas promemorians förslag.

4 Bakgrund och gällande rätt

Den 1 juli 2007 trädde det så kallade RUT-avdraget i kraft. Det följdes av ROT-avdraget som gäller från och med den 8 december 2008. Syftet med ROT- och RUT-avdragen, gemensamt benämnda husavdraget, är bl.a. att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer.

Från och med den 1 januari 2016 omfattar RUT-avdraget följande arbeten.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.
2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.
3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.
4. Häck- och gräsklippning samt krattning och ogräsrensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

Husavdraget ges genom skattereduktion. De personer som har rätt till skattereduktion är de som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret eller, i vissa fall, begränsat skattskyldiga. Dödsbon har rätt till skattereduktion för arbete som har utförts före dödsfallet.

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern

måste vara bosatt i Sverige. Den som begär skattereduktionen kan däremot ha sin bostad i ett annat EES-land. Arbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne. Det går däremot bra att anlita ett eget bolag så länge inte den anställde som utför arbetet är den som begär reduktion eller någon närstående till denne.

Eftersom RUT-avdragets subvention riktas mot arbete omfattar avdraget bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor. Att subventionen är riktad mot arbete innebär att när RUT-arbete utförs måste arbetskostnaden särskiljas från övriga kostnader.

Det finns tre olika spår inom husavdragssystemet. För det första kan den enskilde anlita en näringsidkare som när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut är godkänd för F-skatt (eller, om arbetet utförs utanför Sverige och utföraren inte har bedrivit näringsverksamhet i Sverige, har intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt). För det andra kan den enskilde anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt (däremot inte en näringsidkare som av någon anledning inte är godkänd för F-skatt). För det tredje kan den enskilde få tjänsterna tillhandahållna som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

RUT-avdragets skattereduktion kan från och med den 1 januari 2016 inte överstiga 25 000 kronor per skattskyldig och år för personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. För personer som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång kan skattereduktionen inte överstiga 50 000 kronor per skattskyldig och år. Detsamma gäller följaktligen även för Skatteverkets utbetalningar enligt fakturamodellen.

5 Kompletteringar av RUT-avdraget

En snabbare etablering på arbetsmarknaden underlättas genom lägre trösklar in på arbetsmarknaden. RUT-avdraget bedöms vara effektivt för att skapa sysselsättning på både kortare och längre sikt. Det finns därför skäl att utvidga RUT-avdraget till att omfatta fler tjänster, vilket föreslås i det följande.

Det kan i sammanhanget noteras att den som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och åberopat skäl enligt 4 kap. 1, 2 eller 2 a § utlänningslagen (2005:716) under vissa förutsättningar har rätt att arbeta under asylprocessen (5 kap. 4 § utlänningsförordningen [2006:97]). För att ha rätt att arbeta krävs bland annat att den asylsökande har identitetshandlingar eller medverkar till att klarlägga sin identitet. Migrationsverket utfärdar ett särskilt bevis om undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd (s.k. AT-UND). Därutöver behövs för beskattningsändamål ett samordningsnummer som efter begäran enligt 18 a § folkbokföringslagen (1991:481) erhålls från Skatteverket. Samordningsnummer är en enhetlig identitetsbeteckning för fysiska personer som inte är eller har varit folkbokförda i Sverige.

Regeringen har den 22 oktober 2015 gett Skatteverket i uppdrag att i samråd med Migrationsverket, Socialstyrelsen, Statistiska centralbyrån och Statens skolverk utreda förutsättningarna för att låta samtliga asylsökande i Sverige få samordningsnummer samt föreslå hur ett sådant förfarande bör utformas (dnr Fi2015/04871/S3).

5.1 Vissa trädgårdstjänster

Regeringens förslag: Beskränning och borttagande av träd och buskar ska omfattas av RUT-avdraget.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* avstyrker förslaget. LO anser att den fördelningspolitiska kostnaden inte står i någon rimlig proportion till den minskning av svartarbete som man kan förvänta sig och de begränsade positiva effekter som kan uppstå på arbetsutbudet. *Ekobrottsmyndigheten* anser att svartarbetet och därmed den ekonomiska brottsligheten kan förväntas minska i branschen med hjälp av förslaget. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att förslaget löser vissa av de gränsdragningsproblem som den nuvarande lagstiftningen har gett upphov till men att det är sannolikt att en del av de gränsdragningsproblem och tillämpningssvårigheter kommer att kvarstå även efter utvidgningen eftersom trädgårdsarbeten som ligger nära det skattereduktionsgrundande området, t.ex. planteringsarbete, inte omfattas. *Konjunkturinstitutet* anser att förslaget riskerar att skapa nya gränsdragningsproblem eftersom det fortfarande finns trädgårdstjänster som inte omfattas av skattereduktionen, till exempel plantering av nya växter och träd. Även *Ekonomistyrningsverket* och *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering* ser en risk för att nya gränsdragningsproblem skapas. *Konjunkturinstitutet* anser att argumenten för förslaget inte är lika starka som för de tjänster som för närvarande omfattas av RUT-avdraget. Enligt deras bedömning är vissa trädgårdstjänster av mer avancerad karaktär och kräver specialkunskaper. Ökad efterfrågan på dessa tjänster skulle enligt dem inte öka efterfrågan på personer med svag förankring på arbetsmarknaden. Vidare bedömer *Konjunkturinstitutet* att förslaget har en begränsad effekt på köparnas arbetsutbud, beroende på att det är sådant som hushållen till skillnad från t.ex. städning utför relativt sällan. *Tillväxtverket* bedömer att förslaget tillsammans med de andra förslagen skapar förutsättningar för fler nya företag och öppnar upp för existerande företag att erbjuda fler tjänster samt anställa fler. *Skatteverket* anser att det bör framgå av lagtexten att vedkapning, eldning och kompostering ger rätt till skattereduktion. *Arbetsförmedlingen* anser att en utvidgning med återplantering av träd och buskar liksom hjälp med att anlägga och plantera blomrabatter skulle tydliggöra gränsdragningen mellan olika trädgårdstjänster och underlätta tillämpningen samt leda till ökad efterfrågan. *Företagarna* anser att plantering av nya buskar, blommor och träd borde omfattas samt att bortforsling borde omfattas för att underlätta avgränsningen och den administrativa hanteringen för utförare. *Tjänstemännens Centralorganisation*

(TCO) anser att de trädgårdssysslor som omfattas av RUT-avdraget även med föreslagen utvidgning är klart snävare än vad amatörer normalt ägnar sig åt och skulle kunna vilja ha hjälp med, vilket öppnar för orimliga gränsdragningsfrågor och underminerar tilltron till och respekten för systemets faktiska gränser. TCO vill även starkt framhålla att förslaget torde ha en ytterst begränsad effekt på möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända. *Trädgårdsanläggarna i Sverige* föreslår som ytterligare trädgårdstjänster återställning av mark efter borttagning av stubbar, plantering och skötsel av sommarblommor, vattning av träd-, busk- och perennplanteringar samt gräsytor och rådgivningstjänster som bl.a. växtförslag, trädstatusbedömning och trädgårdsdesign. *Riksförbundet Svensk Trädgård* ställer sig positivt till förslaget men känner en viss oro över att det blir en devalvering av den specialistkunskap som beskärning och fällning av träd kräver genom att den förs in under termen hushållsarbete.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) omfattar RUT-avdragets skattereduktion för trädgårdstjänster arbete i form av häck- och gräsklippning samt krattning och ogräsrensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden. En utvidgning av antalet arbeten som kan utföras inom ramen för denna del av RUT-avdraget skulle kunna medföra en ökad efterfrågan på trädgårdstjänster och bidra till ökad sysselsättning.

En utvidgning av antalet tjänster skulle även vara till fördel ur ett tillämpningsperspektiv. Utförare som erbjuder olika tjänster kommer i färre fall behöva dela upp sina tjänster i sådant som omfattas av skattereduktion och sådant som inte gör det.

För att bidra till ökad sysselsättning och i viss mån underlätta tillämpningen och förenkla för utförarna bör, i motsats till vad *Landsorganisationen i Sverige* anfört, beskärning och borttagande av träd och buskar omfattas av RUT-avdraget. Arbetet ska i likhet med vad som gäller för RUT-avdrag för trädgårdsarbete i övrigt utföras på tomt eller i trädgård i nära anslutning till den skattskyldiges eller, i förekommande fall, dennes förälders bostad. Att arbetet huvudsakligen ska vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden är en av de centrala utgångspunkterna för RUT-avdraget (prop. 2006/07:94 s. 40).

Borttagande omfattar bl.a. trädfällning, borttagning av stubbar, röjning av sly och gallring av buskage. I beskärning och borttagande ligger även omhändertagande av det som avlägsnats i form av t.ex. vedkapning, eldning eller kompostering, under förutsättning att arbetet utförs på eller i aktuell tomt eller trädgård. Regeringen anser till skillnad från Skatteverket inte att detta behöver anges särskilt i lagtexten. Bortforsling och hantering på annan plats omfattas således, i motsats till vad *Arbetsförmedlingen, Företagarna, Trädgårdsanläggarna i Sverige* och *Tjänstemännens Centralorganisation* anfört, inte. Borttagande omfattar även återställning av markytan efter borttagandet. Inte heller omfattas t.ex. nyplantering av träd och buskar även om dessa ersätter sådana träd och buskar som tagits bort. Plantering förutsätter ofta mer ingående kunskaper om växtlighet, växtzoner, skötsel m.m. för ett optimalt resultat. Plantering får därför normalt anses utgöra en mer avancerad tjänst än de trädgårdstjänster som för närvarande omfattas av RUT-avdraget och de som nu föreslås göra det och bör därför inte ingå. Trädgårdsanläggarna i

Sverige har föreslagit att RUT-avdraget ska omfatta rådgivningstjänster som bl.a. växtförslag, trädstatusbedömning och trädgårdsdesign. Regeringen anser emellertid inte att sådana mer avancerade tjänster bör ingå.

När det gäller förslagets konsekvenser för företag, sysselsättning, m.m. redovisar regeringen sina bedömningar i avsnitt 6.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen.

5.2 Flyttjänster

Regeringens förslag: Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder ska omfattas av RUT-avdraget.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* avstyrker förslaget. LO anser att den fördelningspolitiska kostnaden inte står i någon rimlig proportion till den minskning av svartarbete som man kan förvänta sig och de begränsade positiva effekter som kan uppstå på arbetsutbudet. *Ekobrottsmyndigheten* anser att flyttbranschen har stora förutsättningar att minska svartarbetet och därmed den ekonomiska brottligheten med hjälp av förslaget. *Ekonomistyrningsverket (ESV)* anser att det finns en betydande risk för att materialpåslag omvandlas till arbetskostnad och att avgränsningen av tjänster är osäker. *Skatteverket* anser att transport vid flyttjänster inte ska omfattas. Skatteverket anför att förslaget i den delen innebär ett stort avsteg från huvudprincipen för RUT-avdraget att arbetet ska vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden och att en stor del av flyttkostnaderna är hänförliga till flyttbil och drivmedel, vilket ytterligare försvårar bedömningen av hur stor del av flyttkostnaden som utgör arbete i samband med transport. Skatteverket anser vidare att flyttjänster inte bör inkludera magasinering. Om flytt till och från magasinering ändå ska omfattas anser verket att det tydligare bör framgå hur länge magasinering får pågå och om magasinering under pågående försäljning, inför fotografering och visning av bostaden, omfattas. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att det kan behöva klargöras om med bostad endast avses bostäder där den skattskyldige eller dennes föräldrar är eller har varit folkbokförda eller om även exempelvis en semesterbostad kan innefattas. ESV anser att förslaget medför ett gränsdragningsproblem eftersom många flyttfirmor debiterar per timme där både arbets- och transportkostnad framgår. *Konjunkturinstitutet* anför att det finns risk att till exempel kostnader för flyttbil anges som arbetskostnader. *Kronofogdemyndigheten* anser att det behöver klargöras om den som avhyses från en bostad kan få skattereduktion för flyttjänster som utförs i samband med avhysningen. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering* anför att hur stor effekt ett RUT-avdrag för flytt kan få beror på hur stort genomslaget blir på nettokostnaden och hur många personer

som i dag ligger vid eller strax under marginalen för att anlita en flyttfirma. Konjunkturinstitutet bedömer att flyttjänster är en tjänst av enklare karaktär som kan skapa nya arbetstillfällen för personer med en svag anknytning till arbetsmarknaden, men att förslaget har en begränsad effekt på köparnas arbetsutbud då det är sådant som hushållen utför relativt sällan. Myndigheten menar även att förslaget riskerar att skapa nya gränsdragningsproblem. *Tillväxtverket* bedömer att förslaget tillsammans med de andra förslagen skapar förutsättningar för fler nya företag och öppnar upp för existerande företag att erbjuda fler tjänster samt anställa fler. *Sveriges Möbeltransportörens Förbund* och *Sveriges Åkeriföretag* bedömer att förslaget kan förväntas bidra rejält till att flera personer kommer i arbete. Organisationerna anser dock att RUT-avdrag för flyttjänster ska villkoras av att utföraren har ett gällande yrkestrafiktillstånd för godstrafik. Organisationerna anser även att Skatteverket ska kontrollera att utföraren är registrerad som arbetsgivare och har relevant verksamhetsbeskrivning inom standarden för svensk näringsgrensindelning samt att exakta adressuppgifter ska uppges avseende de bostäder mellan vilka flytten sker för att motorfordonsanvändning inte ska förtigas och tillståndsplikt inte kringgås.

Skälen för regeringens förslag: Flyttjänster avser enklare arbete som inte kräver någon särskild utbildning. Skattereduktion för flyttjänster skulle sannolikt öka efterfrågan på tjänsterna och skapa nya arbetstillfällen för korttidsutbildade. Ökade möjligheter för korttidsutbildade att ta sig in på arbetsmarknaden har positiva effekter för såväl sysselsättningen som tillväxten i landet. En skattelättnad för flyttjänster kan även bidra till att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden.

Flyttning utförs i stor utsträckning av hushållen själva. Genom att införa en skattereduktion för flyttjänster skulle hushållen kunna öka sitt arbetsutbud, vilket leder till motsvarande högre sysselsättning. Att hushållen ökar sitt arbetsutbud har positiva effekter för såväl sysselsättningen som tillväxten i landet.

Mot den angivna bakgrunden bör, i motsats till vad *Landsorganisationen i Sverige* anfört, en skattereduktion för flyttjänster införlivas i nuvarande system för RUT-avdrag för att skapa fler arbetstillfällen. Det innebär att samma bestämmelser om vilka som kan få skattereduktion, hur en begäran om skattereduktion ska göras samt villkor och underlag för skattereduktion kommer att gälla för en skattereduktion för flyttjänster.

De tjänster som bör omfattas av RUT-avdraget är flytt av bohag mellan bostäder. Eftersom det för rätt till skattereduktion krävs att arbetet är hänförligt till den skattskyldiges hushåll eller dennes förälders hushåll (jfr RÅ 2010 ref. 10) ska det vara fråga om den enskildes eller dennes förälders bostäder. *Förvaltningsrätten i Linköping* har efterlyst ett klargörande kring vilka bostäder som omfattas. Vad som avses med bostad vid tillämpning av RUT-avdraget framgår av 67 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229), enligt vilken med bostad avses utrymme som med nyttjande- eller äganderätt helt eller till väsentlig del används för boende inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med bohag avses möbler, hushållsmaskiner och annat inre lösöre som är avsett för hemmet. Transport från t.ex. en möbelåterförsäljare eller från eller till en annan privatperson bör inte omfattas. I flyttarbetet ingår arbete med

packning eller annat iordningställande för transport, uppackning, lastning och lossning samt själva arbetstiden för transporten av bohaget.

Skatteverket har anfört att förslaget i fråga om transport innebär ett stort avsteg från principen att arbetet ska vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden. Det är riktigt att det arbete som omfattas av RUT-avdraget i huvudsak ska vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden. RUT-avdraget omfattar dock vissa arbeten som utförs på längre avstånd från bostaden, nämligen lämning och hämtning av barn till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande samt annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden. Mot den bakgrunden och då transporter måste anses utgöra ett väsentligt moment i en flytt anser regeringen att transporter bör omfattas.

Det är relativt vanligt förekommande i samband med flytt mellan bostäder att hela eller delar av den egendom som ska flyttas till en annan bostad tillfälligt magasineras. En anledning kan t.ex. vara att en tidigare bostad frånträts innan en ny hunnit tillträdas. Regeringen anser därför till skillnad från Skatteverket att transporter till och från magasinering av bohag och annat lösöre bör omfattas under förutsättning att detta utgör ett led i flytten mellan bostäder. Skatteverket har efterlyst ett tydliggörande av hur länge en magasinering får pågå. Detta är emellertid något som ytterst måste avgöras i rättstillämpningen. För att anses som ett led i flytten måste magasineringen vara av övergående natur. Är det fråga om magasinering av mer permanent karaktär ger arbetet inte rätt till RUT-avdrag. Skatteverket har efterlyst ett förtydligande av om magasinering under pågående försäljning, inför fotografering och visning av bostaden, omfattas. Det avgörande är om en magasinering utgör ett led i en flytt. Detta är något som måste bedömas i det enskilda fallet.

Underlag för skattereduktion utgörs enligt nuvarande bestämmelser av utgifter för arbete. Utgifter för material, maskiner eller annan utrustning och resor samt annat som inte avser arbete ingår inte. Det finns ingen anledning att införa några särskilda bestämmelser för vad som ska ingå i underlaget för flyttjänster. Kostnader för t.ex. flyttbil och magasinhyra ger således inte rätt till RUT-avdrag.

Regeringen har förståelse för de problem med särskiljande av arbetskostnader från andra kostnader i samband med transport som *Ekonomistyrningsverket*, Skatteverket och *Konjunkturinstitutet* berört men anser inte att de är så avgörande att transporter inte bör inkluderas. En utförare som begär utbetalning från Skatteverket ska enligt 9 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ange i begäran hur mycket ersättning som debiterats för material och för annat än arbete och material. Som regeringen tidigare framhållit finns det inget som hindrar att Skatteverket vid en bedömning av vad som utgör arbetskostnad t.ex. hämtar ledning i branschvisa schabloner (se prop. 2014/15:10 s. 21 och 24).

Mot den ovan angivna bakgrunden föreslår regeringen att flytt av bohag mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder ska omfattas av RUT-avdraget.

Sveriges Möbeltransportörers Förbund och *Sveriges Åkeriföretag* har framfört att det ska krävas att utföraren har yrkestrafiktillstånd för

godstrafik. Ett sådant tillstånd behövs för yrkesmässiga godstransporter men inte för bärning, packning och andra flyttmoment. Det behövs inte heller för transport när den enskilde själv sköter transportereringen. Ett krav på yrkestrafiktillstånd skulle således utgöra ett hinder för den enskilde att anlita privatpersoner eller att anlita företag som inte utför transporter men utför andra moment av en flytt som t.ex. bärning och packning. En sådan inskränkning av vem som kan utföra ett arbete utgör en avvikelse från vad som gäller för RUT-avdraget i övrigt, där det som regleras är vilket arbete som utförs och inte vem som utför det. Det är inte heller en uppgift för Skatteverket att utgöra en ytterligare tillsynsmyndighet vid sidan av andra sådana myndigheter.

Sveriges Möbeltransportörers Förbund och Sveriges Åkeriföretag har även framfört att Skatteverket ska kontrollera att utföraren är registrerad som arbetsgivare och har relevant verksamhetsbeskrivning inom standarden för svensk näringsgrensindelning. Krav på registrering som arbetsgivare skulle utgöra ett hinder mot anlitande av privatpersoner och egenföretagare utan anställda. Anlitande av egenföretagare utan anställda skulle t.ex. kunna förekomma när den egendom som ska flyttas inte är mer betungande än att flytten kan skötas av företagaren själv, i förekommande fall med hjälpmedel som t.ex. en transportkärra eller med hjälp av en annan egenföretagare utan anställda eller av köparen av tjänsten.

Som anförts ovan regleras i RUT-avdraget inte vem som utför ett arbete. Krav på verksamhetsbeskrivning enligt standarden för svensk näringsgrensindelning utgör en avvikelse från detta. Det skulle dessutom strida mot EU-rättens fria rörlighet eftersom det är möjligt att inom ramen för RUT-avdraget anlita ett företag i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Regeringen finner mot vad som anförts ovan inte skäl att införa någon sådan särreglering för flyttjänster som Sveriges Möbeltransportörers Förbund och Sveriges Åkeriföretag framfört.

Det kan dock i sammanhanget poängteras att fakturamodellen för RUT-avdrag fungerar som ett verktyg för Skatteverket att kontrollera att företag som utför RUT-arbeten betalar sina skatter eftersom verket i samband med begäran om utbetalning får kännedom om företagets intäktsflöden, vilket kan ställas i relation till t.ex. redovisade löner och socialavgifter och redovisad mervärdesskatt.

Kronofogdemyndigheten anser att det behöver klargöras om den som avhyses från en bostad kan få skattereduktion för flyttjänster som utförs i samband med avhysningen. Av 67 kap. 11 § första stycket 3 inkomstskattelagen framgår att en förutsättning för rätt till RUT-avdrag, såvitt här är aktuellt, är att man har haft utgifter för sådant arbete som omfattas av avdraget. Den som avhysts och får betala förrättningskostnader till Kronofogdemyndigheten enligt 17 kap. 8 § utsökningsbalken torde enligt regeringens mening inte kunna sägas ha haft en utgift för arbete i förhållande till utföraren.

När det gäller förslaget konsekvenser för företag, sysselsättning, m.m. redovisar regeringen sina bedömningar i avsnitt 6.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen.

5.3 It-tjänster

Regeringens förslag: Installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete ska omfattas av RUT-avdraget. Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Skatteverket* och *Landsorganisationen i Sverige (LO)* avstyrker förslaget medan *Ekonomistyrningsverket (ESV)* är tveksamt till förslaget. Skatteverket anser att tjänsterna kräver specialistkompetens och inte kan betraktas som enklare servicesysslor. Om förslaget ändå ska genomföras anser Skatteverket att installation av fiber inte ska omfattas. LO anser att den fördelningspolitiska kostnaden inte står i någon rimlig proportion till den minskning av svartarbete som man kan förvänta sig och de begränsade positiva effekter som kan uppstå på arbetsutbudet. ESV anför att installation och underhåll av IT-utrustning blir allt enklare. Enklare arbeten kommer i många fall att ta liten tid i anspråk och en stor del av den totala kostnaden kommer att utgöras av en icke avdragsgill bilkostnad. Det finns enligt ESV en betydande risk för omvandling av materialpåslag till arbetskostnad vid köp av datatjänster. ESV anser även att avgränsningen av vilka tjänster som ska omfattas av avdraget är osäker. *Ekobrottsmyndigheten* anser att svartarbetet och därmed den ekonomiska brottsligheten kan förväntas minska i branschen med hjälp av förslaget. *Konjunkturinstitutet* anser att förslaget sannolikt inte påverkar sysselsättningen eller arbetslösheten i någon större grad eftersom dessa tjänster inte förväntas sysselsätta personer med svag förankring på arbetsmarknaden. Effekterna på arbetsutbudet är också sannolikt begränsade enligt institutet. Däremot bedömer Konjunkturinstitutet att det ändå kan vara motiverat att subventionera dessa tjänster för att öka effektiviteten och delaktigheten i samhället. Institutet anför vidare att det finns risk att till exempel kostnader för köp av datorutrustning anges som arbetskostnader. *Tillväxtverket* bedömer att förslaget tillsammans med de andra förslagen skapar förutsättningar för fler nya företag och öppnar upp för existerande företag att erbjuda fler tjänster samt anställa fler. *Arbetsförmedlingen* anför att det är mindre uppenbart om förslaget i någon större utsträckning kan bedömas ge positiva sysselsättningseffekter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden eftersom sådana personer ofta är lågutbildade och detta slag av tjänster är förhållandevis utbildnings- och kunskapsintensiva. Däremot kan förslaget enligt Arbetsförmedlingen förväntas ha generellt positiva sysselsättningskonsekvenser i de (oftast mindre) företag som utför sådana tjänster. *ElektronikBranschen* menar att det är troligt att inte bara de rena installations- och supportföretagen utan även återförsäljarna av hemelektronik kommer att kunna öka antalet anställda. *Tjänstemännens Centralorganisation* vill starkt framhålla att förslaget torde ha en ytterst begränsad effekt på möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända. *IT&Telekomföretagen* och *Almega* framhåller att digitaliseringen påverkar hela samhället och att digitala tjänster

inte längre bara är ett komplement till utan ofta också ersätter traditionell tjänsteleverans. Samhällstjänster flyttar ut på nätet och ställer därmed större krav på såväl tillgång till digitala verktyg som kunskap om desamma. Det måste göras möjligt för alla att vara delaktiga i denna utveckling. Med ett skatteavdrag för it-tjänster och support/handledning skulle fler beredas denna möjlighet. Organisationerna anser att förslaget skulle kunna bidra till att minska arbetslösheten bland unga eftersom de aktörer som i dag finns och verkar på marknaden, säger sig i första hand kunna anställa yngre personer med gymnasiekompetens. Elektronik-Branschen framhåller att mer och mer av hemelektroniken är uppkopplad och nätverksbaserad och anför att vi riskerar att få ett digitalt utanförskap om inte alla har tillgång till internet och förstår att använda det. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* anför att i den mån it-tjänster som utförs på distans (t.ex. direkt installation, reparation och underhåll via internetbaserade tjänster, eller med hjälp av kommunikation via telefon eller e-post) är mer effektiva än it-tjänster i hemmet, vilket tjänsteutvecklingen enligt IFAU tenderar att indikera, innebär reformen subventioner av en mindre effektiv teknologi. Förslaget skulle enligt IFAU i detta perspektiv vara tveksamt eftersom det riskerar att leda till vissa effektivitetsförluster. *About Time AB* anser att undantaget av arbeten på distans inte är naturligt om idén är att digitalisera hemmen och skapa arbetstillfällen. Risken är enligt företaget stor att det växer fram tjänstepaket som vill utnyttja RUT-avdraget i stället för att optimera nyttan. En möjlighet att motverka denna effekt är att samtidigt föreslå t.ex. minskad moms om tjänsterna köps utanför hemmet. *Hemfrid i Sverige AB* ifrågasätter att hjälpen måste ske fysiskt i hemmet och anför att digitaliseringen skapar möjligheter som bör bejakas, varför lagstiftningen bör vara teknikneutral. *Företagarna* anser att avgränsningen av vilka produkter som omfattas är kontraproduktiv och vittnar om ett omodernt synsätt på it och datakommunikation. Företagarna anser även att det är en otidsenlig inställning utan saklig grund att arbetet ska ske på plats i bostaden, och inte på distans. Om det anses nödvändigt med en stark koppling till bostaden/hushållet borde det enligt Företagarna räcka att utrustningen som handledningen avser finns där, oavsett var den sökande råkar befinna sig när handledningen eller råden ges. IT&Telekomföretagen och Almega anser att avgränsningen till arbeten i hemmet är något som bör ses över löpande och att arbeten utanför hemmet så småningom bör inkluderas.

Skälen för regeringens förslag: Enklare it-tjänster som t.ex. installation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning för privat bruk utförs endast i liten utsträckning på marknaden. Priset på marknadsbaserade it-tjänster ligger på en sådan nivå att de flesta hushåll väljer att utföra tjänsterna själv, tillfråga vänner eller bekanta, eller så utförs de inte alls. En skattereduktion för vissa it-tjänster skulle kunna öka andelen it-tjänster som köps på marknaden, vilket i sin tur skulle kunna öka arbetsutbudet bland köparna samt sysselsättningen.

En skattereduktion för vissa it-tjänster ger även hushållen bättre förutsättningar att öka användandet av it i hemmen. Hushållen ges därigenom, som *Konjunkturinstitutet*, *IT&Telekomföretagen* och *Almega* berört, ökade möjligheter att använda sig av digitala samhällstjänster och andra digitala tjänster. Förutom att underlätta vardagsliv och deltagande i sam-

hället kan en ökad it-användning i hemmen öka den digitala kompetensen.

En skattereduktion för vissa it-tjänster bör införlivas i nuvarande system för RUT-avdrag. Samma bestämmelser om vilka som kan få skattereduktion, hur en begäran om skattereduktion ska göras samt villkor och underlag för skattereduktion kommer således även att gälla för skattereduktion för it-tjänster. En utgångspunkt för att utgifter för it-tjänster ska ge rätt till skattereduktion bör vara att tjänsterna annars typiskt sett skulle utföras av hushållen själva.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen, i motsats till vad *Landsorganisationen i Sverige* och *Skatteverket* anfört, att installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete ska omfattas av RUT-avdraget. Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Det innebär att avdraget inte omfattar t.ex. reparationer i utförarens verkstad eller handledning och rådgivning som ges per telefon eller på annat sätt sker på distans.

About Time AB, Företagarna, Hemfrid i Sverige AB, IT&Telekomföretagen och *Almega* har ifrågasatt avgränsningen till arbete i bostaden. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* har anfört att i den mån it-tjänster som utförs på distans är mer effektiva än it-tjänster i hemmet, vilket tjänsteutvecklingen enligt institutet tenderar att indikera, innebär förslaget subvention av en mindre effektiv teknologi. En av de centrala utgångspunkterna för RUT-avdraget är att arbetet huvudsakligen ska vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden (prop. 2006/07:94 s. 40). RUT-avdraget omfattar bl.a. mot den bakgrunden inte t.ex. tvätt vid en tvättinrättning (prop. 2006/07:94 s. 42). Regeringen är, även med beaktande av de remissynpunkter som framförts, inte beredd att utsträcka avdraget till att omfatta arbete som sker i en verkstad eller som utförs på distans.

Med data- och informationsteknisk utrustning avses data- och informationstekniska apparater såsom persondatorer, läsplattor, tv-apparater, smarta telefoner, spelkonsoler och liknande. Begreppet är inte avsett att omfatta andra former av utrustning i ett hushåll som kan kommunicera med eller styras och övervakas genom olika it-lösningar, som t.ex. s.k. smarta vitvaror, brand- och inbrottslarm eller fjärrstyrda luftvärmepumpar. I begreppet ingår även kringutrustning till data- och informationstekniska apparater. Med kringutrustning avses utrustning som är avsedd att sammankopplas med data- och informationstekniska apparater och som stödjer användningen av dem, t.ex. skrivare, skannrar och avläsare.

Med dataförbindelser avses anslutningar som betjänar hushållens it-utrustning och med vilka man kan ta emot och/eller sända elektronisk kommunikation, t.ex. modem, routrar, fiber- och nätverkskablar och wifi-utrustning.

Det arbete som omfattas är att ta i bruk, installera, reparera och underhålla data- och informationstekniska apparater och kringutrustning samt dataförbindelser, installera och avinstallera program och uppdateringar i en data- eller informationsteknisk apparat samt ge handledning och rådgivning i samband med sådant arbete. Med rådgivning avses enklare vägledning och utbildning. Däremot omfattas inte åtgärder som t.ex. prog-

rammering, kundspecificerad ombyggnad av data- och informations-teknisk utrustning eller mer avancerad kundanpassning av programvara. Regeringen delar inte Skatteverkets åsikt att fiberinstallation inte ska omfattas.

Ekonomistyrningsverket (ESV) har anfört att avgränsningen av vilka tjänster som ska omfattas av avdraget är osäker. De gränsdragningsfrågor som kan uppkomma bedöms dock inte vara av sådan omfattning att förslaget inte bör genomföras. ESV har även uttryckt farhågor för att materialpåslag omvandlas till arbetskostnad. Regeringen har förståelse för detta men vill samtidigt framhålla att Skatteverket inte är hänvisat till att enbart basera sin prövning av en utförares rätt till utbetalning på de uppgifter som lämnas i begäran om utbetalning (se prop. 2014/15:10 s. 20 f). En utförare som begär utbetalning ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Om så inte sker kan följderna bli att en begärd utbetalning vägras eller att en tidigare gjord utbetalning krävs tillbaka.

Förslaget är inte avsett att innebära någon ändring i sak av tillämpningsområdet för ROT-avdraget som lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. Om arbete som ger rätt till ROT-avdrag utförs samtidigt med arbete som omfattas av den nu aktuella utvidgningen av RUT-avdraget är det således viktigt att arbetena redovisas var för sig.

När det gäller förslagets konsekvenser för företag, sysselsättning, m.m. redovisar regeringen sina bedömningar i avsnitt 6.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229).

5.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Kompletteringarna av RUT-avdraget träder i kraft den 1 augusti 2016. Ändringarna tillämpas på arbete som har utförts och betalats efter den 31 juli 2016, förmån av arbete som har tillhandahållits efter den 31 juli 2016 samt arbete som har utförts efter den 31 juli 2016 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har särskilt kommenterat förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Skatteverket behöver viss tid för systemanpassning m.m. så att de föreslagna kompletteringarna av RUT-avdraget kan hanteras. Verket behöver även viss tid för att ta fram information till köpare och utförare om ändringarna av RUT-avdraget. Förslagen bör träda i kraft den 1 augusti 2016 och tillämpas på arbete som har utförts och betalats efter den 31 juli 2016, förmån av arbete som har tillhandahållits efter den 31 juli 2016 samt arbete som har utförts

efter den 31 juli 2016 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

6 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

En komplettering av RUT-avdraget med vissa trädgårdstjänster, flytttjänster och it-tjänster beräknas minska skatteintäkterna med 335 miljoner kronor 2016. Flytttjänster beräknas utgöra den största delen av kostnaderna, framför allt då en relativt stor marknad redan existerar för denna typ av tjänster. Vissa trädgårdstjänster bedöms utgöra den minsta delen av kostnaden.

Konsekvenser för skattskyldiga

För de individer som i dag använder tjänsterna som ingår i förslagen kommer kostnaderna att minska. I och med sänkningen av kostnaden förväntas även fler personer efterfråga tjänsterna. Det är dock svårt att uppskatta exakt hur många individer som kommer att påverkas. En potentiell marknad är de som redan gör RUT-avdrag för andra tjänster. För 2015 uppskattar Skatteverket att verket gjort utbetalningar avseende RUT-avdraget till drygt 668 000 köpare. År 2016 beräknas antalet personer som gör RUT-avdrag uppgå till knappt 780 000.¹

Möjligheten till skattereduktion för fler trädgårdstjänster kan sannolikt komma att utnyttjas av en del av dem som i dag köper trädgårdstjänster. Förutom dessa kan vissa köpare som endast behöver hjälp med att t.ex. ta bort ett träd tillkomma. Det är inte känt hur många personer som i dag gör skattereduktion för trädgårdstjänster. I en rapport från Skatteverket uppskattas baserat på intervjuundersökningar att andelen av RUT-köparna som köpt trädgårdsarbete eller snöröjning uppgick till 9 procent 2010.²

Skattereduktionen för flytttjänster bedöms främst användas av en del av de omkring 1,3 miljoner individer som, enligt uppgifter från SCB, flyttar varje år. Av dessa bedöms ungefär en femtedel vara medföljande barn och dessutom flyttar många vuxna individer tillsammans med en annan vuxen individ, vilket gör att antalet hushåll som flyttar bedöms vara lägre. Vidare sker flyttar mer frekvent bland personer mellan 20 och 35 år. Betalningsviljan för flytttjänster förväntas vara lägre bland yngre personer, bl.a. då inkomsterna i denna grupp generellt sett är lägre. Sammantaget förväntas andelen personer över 30 år som utnyttjar en skattereduktion för flytttjänster vara större än andelen yngre personer.

De som i dag använder de it-tjänster som kommer att ingå i skattereduktionen bedöms vara relativt få. Enligt resultatet av en undersökning, som återges i Digitaliseringskommissionens delbetänkade, uppgav endast

¹ Beräknat med FASIT 2013, v.5.

² ”Om RUT och ROT och VITT och SVART”, Rapport Skatteverket, SKV 2011:1, s. 38.

6 procent av de med datorproblem i hemmet att de brukar anlita professionell hjälp för att lösa dem. Sammanlagt 39 procent av de som någon gång upplever datorproblem uppgav att endera någon annan i hushållet, någon släkting, eller någon vän eller bekant brukar hjälpa dem.³ Vidare indikerar uppgifterna i Digitaliseringskommissionens delbetänkande att intresset för tjänsterna kan vara relativt stort. Drygt 30 procent uppskattas vara intresserade av att konsumera denna typ av tjänster.⁴ Samtidigt uppskattas att betalningsviljan för tjänsterna är relativt låg. En skattereduktion för dessa tjänster skulle således kunna öka efterfrågan på tjänsterna. Enligt betänkandet verkar intresset av att köpa tjänsterna vara större bland personer över 65 år än bland yngre personer och större bland kvinnor än bland män.

Konsekvenser för företag

Förslagen att komplettera RUT-avdraget med vissa trädgårdstjänster, flyttjänster och it-tjänster bedöms få till följd att efterfrågan på och konsumtionen av dessa tjänster ökar. *Regelrådet* har efterlyst information om antal företag och storlek på företagen i respektive bransch som omfattas av förslagen. Utifrån tillgängliga data är det inte möjligt att beskriva de företag som är verksamma i exakt de branscher som kommer att omfattas av det utvidgade RUT-avdraget. Enligt SCB:s företagsregister fanns 2015 runt 400 företag som klassificerades som flyttfirmor och runt 3 300 företag som klassificerades som företag för skötsel och underhåll av grönytor. Av den senare kategorin bedöms endast en mindre andel av dessa vanligtvis erbjuda den typ av tjänster som utvidgningen gäller. Vad gäller it-tjänster kan marknaden, enligt Digitaliseringskommissionens delbetänkande, i huvudsak bestå av mindre IT- och datakonsultföretag, ofta verksamma på den lokala marknaden. Även större elektronikkedjor erbjuder supporttjänster, men enligt delbetänkandet sker detta oftast på distans. Vad gäller storleken på företagen framgår av SCB:s företagsregister att drygt 85 procent av de företag som är registrerade som flyttfirmor hade mindre än 10 anställda 2015. För företag inom branschen för skötsel och underhåll av grönytor uppskattas att samma andel uppgick till knappt 98 procent 2015.⁵ I Digitaliseringskommissionens delbetänkande görs, baserat på samtal med marknadsaktörer, bedömningen att en skattereduktion för it-tjänster, liknande den som föreslås i denna promemoria, skulle kunna vara särskilt gynnsam för mikro- och småföretag.⁶ Sammantaget förväntas att en ökad efterfrågan på tjänster till följd av kompletteringen av RUT-avdraget till stor del kan tillkomma mindre företag.

Förslagen innebär att företag som utför sådana tjänster som föreslås tillkomma inom ramen för RUT-avdraget kommer att behöva begära utbetalning från Skatteverket enligt den s.k. fakturamodellen för skattereduktionen av den del av beloppet som inte betalas av köparen. Det

³ En undersökning av Demoskop på uppdrag av Almega. Källa: SOU 2015:28, s. 235.

⁴ SOU 2015:28, s. 243.

⁵ Källa: SCB Företagsdatabasen.

⁶ SOU 2015:28, s.261.

medför en ökning av den administrativa bördan för företagen. Tidsåtgången för detta kan uppskattas med utgångspunkt i Tillväxtverkets databas för företagens administrativa kostnader MALIN. I databasen anges tidsåtgången för exempelvis lämnande av uppgifter om fulla arbetsgivaravgifter till två minuter och tidsåtgången för lämnande av information om sammanlagda avgifter till i genomsnitt en minut per tillfälle. Mot bakgrund av detta uppskattar regeringen tidsökningen till ca två minuter per köp, under förutsättning att företagens uppgiftshantering är anpassad till uppgiftslämnandet. Med hjälp av Tillväxtverkets konsekvensutredningsverktyg Regelräknaren beräknas kostnadsökningen per köp till ca åtta kronor (vid en genomsnittlig lön för kontorsassistenter och sekreterare på 27 500 kronor i månaden enligt uppgifterna i Regelräknaren).

Eftersom företaget måste vända sig till Skatteverket för att få en viss del av betalningen uppkommer en viss fördröjning innan hela fakturan är betald. Utbetalning sker vanligtvis inom några dagar. Företagen har även möjlighet att välja att använda en kortare kredittid för att minska betalningstiderna. Den likviditetspåfrestning som fakturamodellen medför kan därför bedömas vara mindre betungande.

Likviditetspåfrestningen samt ökningen av den administrativa bördan kan vara särskilt besvärlig för mindre företag. De nämnda konsekvenserna av fakturamodellens tillämpning måste dock ställas i relation till de fördelar som utförarna får genom att köparna har möjlighet att erhålla skattereduktion med 50 procent av arbetskostnaden.

För de utförare av trädgårdstjänster och flytt- och städtjänster som i dag måste dela upp sina tjänster i sådant som omfattas av skattereduktion och sådant som inte omfattas medför förslagen en minskad administrativ börda i detta avseende.

Förslagen att komplettera RUT-avdraget med fler tjänster kan medföra en ökad konkurrenskraft för företag som tillhandahåller sådana tjänster som nu föreslås bli inkluderade. Förslaget att RUT-avdraget ska omfatta fler trädgårdstjänster kan i viss mån förbättra konkurrensen mellan företag som tillhandahåller sådana trädgårdstjänster som i dag ryms inom ramen för RUT-avdraget och företag som tillhandahåller sådana trädgårdstjänster som nu föreslås bli inkluderade genom att båda grupperna kan dra fördel av att köparna har möjlighet att få avdrag.

Konsekvenser för sysselsättning och antalet arbetade timmar

Enligt *Konjunkturinstitutets* bedömning är de förväntade positiva sysselsättningseffekterna lägre för de tillkommande tjänsterna än för de tjänster som för närvarande omfattas av RUT-avdraget. Institutet anför dock att sammantaget kan förslagen i någon mån underlätta arbetsmarknads-etableringen av grupper med svag förankring på arbetsmarknaden. *Landsorganisationen i Sverige* instämmer i bedömningen att en efterfrågeökning som riktar sig till svaga grupper på arbetsmarknaden varaktigt kan öka sysselsättningen, men anser att det inte är säkert att den ökade efterfrågan kommer att riktas till asylsökande då det finns hård konkurrens om jobben från andra grupper inom EU. *Tjänstemännens Centralorganisation* vill framhålla att förslagen torde ha en ytterst begränsad effekt på möjligheterna till etableringen på arbetsmarknaden

för nyanlända. *Tillväxtverket* menar dock att en ökad efterfrågan på dessa tjänster kan leda till ökat antal anställda och att förslagen kan innebära en snabbare integration i och med sänkta trösklar till en första anställning eller till att starta företag.

Generellt sett förväntas ökad efterfrågan i en sektor leda till att sysselsättningen i övriga sektorer minskar. Detta förklaras av att ökad efterfrågan på arbetskraft leder till högre löner och därmed högre arbetskostnader, vilket i sin tur leder till minskad efterfrågan på arbetskraft i övriga sektorer. Att lönerna stiger vid ökad efterfrågan på arbetskraft kan t.ex. vara en följd av att löntagarnas förhandlingsposition relativt arbetsgivarna förbättras då arbetslösheten temporärt sjunker. En reform som ökar efterfrågan på arbetskraft bedöms varaktigt kunna öka sysselsättningen i ekonomin i sin helhet i den utsträckning den riktas mot personer med relativt svag anknytning till arbetsmarknaden. Detta då efterfrågan på arbetskraft kan öka utan att det leder till högre löner eller ökad brist på personal.

Utvidgningen av RUT-avdraget till ytterligare trädgårdstjänster, flytttjänster och it-tjänster förväntas öka efterfrågan på arbetskraft i respektive sektor och effekten bedöms vara störst inom flyttbranschen och där efter it-branschen. I likhet med *Arbetsförmedlingen* och Konjunkturinstitutet bedömer regeringen att flytttjänster har störst potential att öka efterfrågan på arbetskraft med svag anknytning till arbetsmarknaden. Därför förväntas främst en ökad efterfrågan på flytttjänster medföra en varaktigt positiv effekt på sysselsättningen i ekonomin i sin helhet. Sammantaget bedöms förslagen öka sysselsättningen på både kort och lång sikt i ekonomin i sin helhet.

Förslagets effekt på antalet arbetade timmar bland köparna förväntas vara begränsad. Detta främst för att tjänsterna inte bedöms vara sådana som hushållen generellt sett utför återkommande under året.

Konsekvenser för jämställdheten

Det finns inga uppgifter avseende hur många kvinnor respektive män som i dag utnyttjar skattereduktionen för trädgårdstjänster. Då kvinnor utgör en något större andel av dem som använder RUT-avdraget i dag kan fördelningen av köparna av de ytterligare trädgårdstjänsterna eventuellt vara densamma. Kvinnor och män flyttar i lika stor utsträckning och förväntas därför utnyttja skattereduktionen för flytttjänster i ungefär lika stor utsträckning. Vidare visar Digitaliseringskommissionens delbetänkande att kvinnor kan vara mer intresserade av att konsumera it-tjänster än män. Av de tillfrågade kvinnorna i en undersökning var 35 procent intresserade av sådana tjänster, jämfört med 27 procent bland männen.⁷

Vad gäller sysselsättning och företagande är det inte möjligt att studera fördelningen av individer i exakt de branscher som kommer att omfattas av förslagen. Av dem som arbetar i företag för skötsel och underhåll av grönytor, inom flyttbranschen och med dataprogrammering, datakonsult-

⁷ Ursprungliga uppgifter en undersökning av Demoskop 2013 på uppdrag av Almega. Källa: SOU 2015:28, s. 243.

verksamhet och informationstjänster uppskattas dock män vara över-representerade. Därför förväntas män gynnas mer än kvinnor av den föreslagna utvidgningen av RUT-avdraget vad gäller sysselsättning och företagande. Vad avser köparna av tjänsterna är det inte möjligt att dra några slutsatser då uppgifter om köparna helt saknas i statistiken.

Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

En komplettering av RUT-avdraget med vissa trädgårdstjänster, flytttjänster och it-tjänster kommer att medföra en ökad administration för Skatteverket. Skatteverket kommer att få ett ökat antal begäran om utbetalning från de som utför tjänsterna och fler personer kommer att begära skattereduktion i sin självdeklaration. Därutöver tillkommer vissa engångskostnader för information och för att anpassa systemstödet. Skatteverkets kostnader bedöms vara 2,8 miljoner kronor 2016 och därefter tillkommer löpande kostnader om 4,7 miljoner kronor årligen.

Antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna rörande RUT-avdrag har varit relativt begränsat. En komplettering av RUT-avdraget med vissa trädgårdstjänster, flytttjänster och it-tjänster bedöms inte påverka måltillströmningen hos domstolarna nämnvärt. Förslaget att inkludera ytterligare trädgårdsarbete minskar gränsdragningsproblemen i fråga om trädgårdstjänster och minskar därmed behovet av prövning av sådana frågor. Förslagen bedöms sammantaget inte påverka de allmänna förvaltningsdomstolarna annat än marginellt. Eventuella kostnadsökningar får därför behandlas inom befintliga ramar.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

67 kap.

13 §

Paragrafen definierar hushållsarbete.

Ändringen i *fjärde punkten* innebär att även beskärning och borttagande av träd och buskar ska räknas som hushållsarbete. Borttagande omfattar bl.a. trädfällning, borttagning av stubbar, röjning av sly och gallring av buskage. Beskärning och borttagande omfattar även omhändertagande av det som avlägsnats i form av t.ex. vedkapning, eldning eller kompostering, under förutsättning att arbetet utförs på eller i aktuell tomt eller trädgård. Annan form av trädgårdsarbete, t.ex. planteringsarbeten, omfattas inte. Se vidare avsnitt 5.1.

Av den nya *sjunde punkten* framgår att flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder ska räknas som hushållsarbete. Detsamma gäller flytt av bohag och annat lösöre till och från magasinering i samband med flytt av sådan egendom mellan bostäder. Eventuell magasinering måste alltså utgöra ett led i flytten mellan bostäder. För att anses som ett led i flytten måste magasineringen vara av övergående natur. Är det fråga om

magasinering av mer permanent karaktär ger arbetet inte rätt till RUT-avdrag.

Det ska vara den skattskyldiges eller dennes förälders bostäder. Vad som avses med bostad vid tillämpning av RUT-avdraget framgår av 67 kap. 14 §. Transport från t.ex. en möbelåterförsäljare eller från eller till en annan privatperson omfattas inte. Flyttjänsten omfattar arbete med packning eller annat iordningställande för transport, uppackning, lastning och lossning samt själva arbetstiden för transporten av bohaget. Andra delar av en flyttjänst, t.ex. transportkostnaden eller kostnad för flyttkartonger, omfattas inte. Med bohag avses möbler, hushållsmaskiner och annat inre lösöre som är avsett för hemmet.

Se vidare avsnitt 5.2.

Av *åttonde punkten*, som är ny, framgår att arbete i form av installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram, och dataförbindelser samt handledning som ges i samband med sådant arbete ska räknas som hushållsarbete. För att punkten ska vara tillämplig ska arbetet utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Vad som avses med bostad framgår av 14 §.

Med data- och informationsteknisk utrustning avses data- och informationstekniska apparater såsom persondatorer, läsplattor, tv-apparater, smarta telefoner, spelkonsoler och liknande. Andra former av utrustning i ett hushåll som kan kommunicera med eller styras och övervakas genom olika it-lösningar, som t.ex. s.k. smarta vitvaror, brand- och inbrottslarm eller fjärrstyrda luftvärmepumpar, omfattas inte. Kringutrustning till data- och informationstekniska apparater omfattas. Med kringutrustning avses utrustning som är avsedd att sammankopplas med data- och informationstekniska apparater och som stödjer användningen av desamma, t.ex. skrivare, skannrar och avläsare.

Med dataförbindelser avses anslutningar som betjänar hushållens it-utrustning och med vilka man kan ta emot och/eller sända elektronisk kommunikation, t.ex. modem, routrar, fiber- och nätverkskablar och wifi-utrustning.

Det arbete som avses är att ta i bruk, installera, reparera och underhålla data- och informationstekniska apparater och kringutrustning samt dataförbindelser, installera och avinstallera program och uppdateringar i en data- eller informationsteknisk apparat samt uppdatera program i en data- eller informationsteknisk apparat samt ge handledning och rådgivning i samband med sådant arbete. Med rådgivning avses enklare vägledning och utbildning. Däremot omfattas inte åtgärder som t.ex. programmering, kundspecificerad ombyggnad av data- och informationsteknisk utrustning eller mer avancerad kundanpassning av programvara.

Eftersom arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden omfattas inte t.ex. reparationer i utförarens verkstad eller handledning och vägledning som ges per telefon eller på annat sätt sker på distans.

Den nya åttonde punkten är inte avsedd att innebära någon ändring i sak av tillämpningsområdet för ROT-avdraget enligt 67 kap. 13 a–13 b §§.

Se vidare avsnitt 5.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Bestämmelsen träder i kraft den 1 augusti 2016. För de fall utföraren är godkänd för F-skatt tillämpas bestämmelsen på arbete som har utförts och betalats efter den 31 juli 2016. Beträffande förmån av arbete tillämpas bestämmelsen på förmån som har tillhandahållits efter den 31 juli 2016. När det gäller arbete som utförs av en privatperson som inte är godkänd för F-skatt tillämpas bestämmelsen på arbete som har utförts efter den 31 juli 2016 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap.

13 §²

Med hushållsarbete avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

4. Häck- och gräsklippning *samt* 4. Häck- och gräsklippning, krattnings och ogrärensning som krattnings och ogrärensning *samt* utförs på tomt eller i trädgård i *beskäring och borttagande av träd och buskar* som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.

5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.

6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder.

8. Arbete som utförs i eller i nära anslutning till bostaden och som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2016.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2015:775.

Bilaga 1

2. Lagen tillämpas på hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 juli 2016, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 juli 2016 samt hushållsarbete som har utförts efter den 31 juli 2016 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

Efter remiss har yttrande kommit in från Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Linköping, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Konjunkturinstitutet, Statskontoret, Konkurrensverket, Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Arbetsförmedlingen, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), About Time AB, Almega, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Hemfrid i Sverige AB, IT&Telekomföretagen, Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets Regelnämnd, Näringslivets Skattedelegation, Regelrådet, Riksförbundet Svensk Trädgård, Sveriges Möbeltransportörers Förbund, Sveriges Åkeriföretag, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Trädgårdsanläggarna i Sverige.

Yttrande har dessutom inkommit från ElektronikBranschen, Home-Maid Hemservice AB och Avfall Sverige.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Företagarförbundet Fria Företagare, It-guide, Pensionärernas Riksorganisation (PRO), Småföretagarnas Riksförbund, Stockholms Handelskammare, Sveriges Pensionärs Riksförbund och Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco).